

GIRDŽIU IR TARIU

(foneminės klausos lavinimas)

2022
Kaunas

Foneminė klausa - taisyklingos kalbos pagrindas. Gebėjimas suvokti garsus - labai svarbi žmogaus savybė. Didelę įtaką daro tai, kaip girdime ir kiek sugebame išgirsti aplinkos garsų. Todėl kartu su vaiku ne tik į juos įsiklausykite, bet ir atkartokite (ooo, aaa, sss, ššš...), pamėgdžiokite garsažodžius (au, miau, mū, pokšt...).

Mažas vaikas nemoka valdyti savo klausos, negali lyginti garsų. Reikalinga pagalba, kad jis to išmoktų. Foneminę vaikų klausą laviname žaidimų pagalba. Tokių žaidimų tikslas yra išmokyti vaiką klausytis ir išgirsti.

TYLIAI – GARŠIAI

Mušame žaislinį būgnelį (galime naudoti ir kitus, garsą skleidžiančius žaislus), kai būgnas bus mušamas tyliai – tegul vaikas eina tyliai, kai mušame garsiau – bėga.

SLĖPYNĖS

Paprašome vaiko nustatyti žaislo vietą pagal jo garsą. Vaikui nežiūrint paslepiame grojantį žaisliuką, o jis pagal garso sklidimo kryptį suranda.

KĄ GIRDI?

Įvairių garsų galima išgirsti ir namų aplinkoje. Vaiko prašome paklausti ir pamėgdžioti:

Kaip virtuvėje burzgia šaldytuvas? (brrr...);

Kaip tiksni laikrodis? (tik-tak);

Kaip kapsi vanduo? (kapt-kapt);

KAS KAIP „KALBA“?

(Atkartokite garsus, garsažodžius imituodami aplinkos garsus)

- Šnypščia gyvatė – ššššššš
- Pučia vėjas – ūūūūū
- Zyzia musė – zzzzzzz
- Loja šuniukas – au au au
- Kniaukia katė - miau miau
- Važiuoja traukinys – tu tūūū
- Varlė kvaksi - kva kva
- Sprogo balionas – paf paf

KAS ČIA SKAMBA?

PRIEMONĖS

➤ Skambantys žaislai

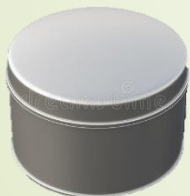

- Prieš vaiką ant stalo padedame keletą žaislų: būgnelį, lūpinę armonikėlę, varpelį, barškutį ir t.t.
- Pasakomas kiekvieno skambančio žaislo pavadinimas.
- Paprašome, kad vaikas pasiklausytų ir atsimintų kokį garsą skleidžia kiekvienas žaislas.
- Po to vaikas tik iš klausos, nežiūrėdamas (vaikas nususuka arba žaislai paslepiami) turi atspėti kas skamba.
- Skambančių žaisliukų skaičių palaipsniui didiname nuo 3 iki 5.

KĄ GIRDŽIU?

PRIEMONĖS

- Daiktai iš metalo, plastiko, stiklo, medžio.

- Prieš vaiką padedame 4-5 daiktus, į kuriuos pabeldžiame ir išgirstame skirtingus garsus.
- Pieštuku pabeldžiame į kiekvieną daiktą keletą kartų, stebint vaikui, kol jis suvoks kiekvieno daikto skleidžiamą garsą.
- Pradedame nuo dviejų kontrastingai skambančių daiktų, pavyzdžiui, metalinės ir medinės dėžučių.
- Po to pridedame trečią, ketvirtą, penktą daiktus.
- Galiausiai vaikas nematydamas turi pasakyti koks daiktas „skambėjo“.

PAŠAKYK KĄ DARAU?

PRIEMONĖS

- Pieštukas, žirklės, puodeliai - su vandeniu ir tuščias, popierius.

- Prieš vaiką padedame pieštuką, žirkles, puodelį su vandeniu, tuščią puodelį ir vaikui paaiškiname, kad jis nežiūrėdamas turės pasakyti ką išgirdo ir ką darėme.
- Vaikas nususuka arba daiktai paslepiami.
- Pilame vandenį iš vieno puodelio į kitą, žirlėmis karpome popierų, jį plėšome, glamžome, žirklemis beldžiame į puodelį, piešuku braižome ant popieriaus lapo, pieštuku beldžiame į puodelį.
- Po kiekvieno atlikto vaikas pagal savo gebėjimus turi pasakyti kas buvo daroma. Jei vaikas negali to padaryti, tada atliekame veiksmus vaikui stebint, o po to dirbame anksčiau aprašytu būdu.

Pažaiskite su vaikais, pasidžiaukite jų
sėkme ir pagirkite už pastangas.

Išklausykite įrašo ir pasakykite ką išgirdote.

https://www.youtube.com/watch?v=12Crwm_xodY

Parengta remiantis: <http://www.ikimokyklinis.lt>, <http://www.tavovaikas.lt>

„KALBOS KALVĖ“
logopedė Loreta